

קורס ACI מספר 5: כיצד עובדת קארמה?

על פי שיעוריו של גשה מייקל רואקי'

עריכה תרגום והגשה על-ידי

לאמה דבורה-הלה

סתיו 2003

שיעור 7, חלק ב'

אז בואו נעבור ברשותכם ונתחיל בשיעור של היום.

הנושא הראשון שלנו היום זה שוב סיווג נוסף של הקארמה. אתם זוכרים שבשיעור הראשון שלנו דיברנו שהאבהידהרמה קושה זה אוסף של ספרים שהיו קיימים לפני מאסטר וסובהנדו, ושהוא ליקט אותם, וזו אחת הסיבות שהספר נקרא 'אוצר החוכמה הגבוהה' - כי הוא ליקט את היהלומים שהיו קיימים לפניו. כתוצאה מכך יש המון סיווגים שבאים ממקורות שונים, אז אנחנו רואים את זה גם בקורס שלנו קצת.

אז עכשיו אנחנו חוזרים לאביהדהרמה קושה במשך חצי שיעור, וסיווג נוסף שיש משמה זה:

מעשים לבנים ושחורים.

קארמה לבנה לעומת קארמה שחורה. אז בואו נגיד על זה כמה מילים.

1. קארמה שחורה

בטיבטית כתוב שם:

ནག་པོའི་ལམ།

Nakpoy le

תחזרו אחרי: *Nakpoy le*

Nak פירושו שחור

le פירושו קארמה

Nakpoy le קארמה שחורה

אז מה זה קארמה שחורה?

אנחנו נמצאים בעולם התשוקות, desire realm. האם הוא בסמסרה? התשובה היא כן, לגמרי. אבל האם סמסרה פירושה עולם התשוקות? התשובה היא לא! אחת החלוקות של סמסרה זה:

- יש עולם התשוקות
- עולם הצורות
- והעולם שאין בו צורה

אנחנו נמצאים עמוק בתוך עולם התשוקות. עולם התשוקות זה החלק התחתון, אם תרצו, של הסמסרה. זה החלק הכי סובל של הסמסרה. ואנחנו נמצאים בו.

למה הוא נקרא עולם התשוקות? אני חושבת שאמרנו פעם. בגלל ש[מה ש] מאפיין את הקיום שלנו זה השתוקקות, בעיקר לאוכל ולסקס.

ויש צורות קיום אחרות שגם הם בסמסרה שהן צורות ששייכות לעולם האלים. עולם האלים מחולק בין עולם התשוקות ושני העולמות האחרים. זה לא הנושא שלנו הפעם, אז אני לא אכנס לפרטים.

היצורים בעולם הצורות והעולם שאין בו צורה, הם מצויים במדיטציה מאוד עמוקה, והם לא אוספים קארמות שליליות. אבל הם עדיין לא חיסלו את הקארמות השליליות שהיו להם מגלגולים קודמים. הם עדיין בסמסרה, והם לא ראו ריקות ישירות. וכתוצאה מכך, כשנגמרת הקארמה שלהם להיות בעולמות האלה הם נופלים ישר לגיהנום.

כאמור, אלו בשני העולמות של עולם הצורה ועולם חוסר צורה לא אוספים קארמה שלילית. ולעומת זה, כשאנחנו עושים מעשה שלילי, מעשה מזיק - הקארמה הזאת היא שחורה. למה היא שחורה? בגלל **שהאיכות של המעשה היא שחורה** במובן שזה מעשה רע, והוא יגרום לנו לסבל בעתיד. המיינד שעושה את המעשה מצוי בסמסרה, והמעשה עצמו הוא שלילי. אז זאת קארמה שהיא שחורה.

2. קארמה לבנה

עכשיו יש מה שנקרא **קארמה שהיא לבנה**, תחזרו אחרי:

དཀར་པོའི་ལས།

Karpoy le

Karpo זה לבן

Karpo le קארמה לבנה

קארמה לבנה - כמובן שהמעשה הקארמי צריך להיות מעשה חסד. אבל מעשי החסד שאנחנו עושים הם לא קארמה לבנה, למרות שהם מעשי חסד. הם מעשים טובים, אבל הם לא קארמה לבנה. כדי שהקארמה תהיה לבנה, היצור שאוסף את הקארמה צריך להיות מחוץ לעולם התשוקות. ויש לכם במקראות קצת יותר פירוט על זה, לא נכנס לזה יותר מידי. יצורים שבעולם הצורות או בעולם של חוסר צורה, כשהם עושים מעשה חסד, זאת קארמה לבנה.

התוצאה של קארמה לבנה היא נעימה, היא תמיד משהו שהוא נעים. האיכות שלה היא גם היא לבנה. זאת אומרת התוצאה היא לבנה, נעימה, והאיכות שלה גם לבנה במובן זה **שהיצור שמבצע את המעשה לא סובל בעת שהוא מבצע אותו**.

אנחנו, גם כשאנחנו עושים מעשה טוב, אנחנו סובלים. כי מעצם מהותנו אנחנו נמצאים בעולם התשוקות, עצם הקיום שלנו הוא סבל. בכל רגע ורגע הגוף שלנו מזדקן, נהיה פחות בריא, נחלש. האנרגיות שהביאו אותנו לכאן כל הזמן מתכלות. אנחנו בכל רגע ורגע סובלים, במובן העמוק של סבל, במובן השלישי של סבל. גם אם אני עושה עכשיו מעשה טוב, או נמצאת בין חברים ונעים לי, גם אז אני סובלת.

היצורים שנמצאים בעולם הצורות, ובעולם של חוסר צורה, בזמן שהם נמצאים שם הם לא סובלים. בסופו של דבר הם יפלו גם משם, אבל בזמן שהם שם לא סובלים ולכן כשהם עושים מעשה טוב זאת קארמה לבנה. התוצאה של המעשה היא לבנה, והמיינד שעושה את המעשה, האיכות שלו היא לבנה. אז זאת קארמה לבנה.

3. קארמה מעורבת

הסוג השלישי זה **קארמה מעורבת**. תחזרו אחרי:

དཀར་ཅན་འབྲས་པོ།

Karnak drepa

אז שוב *kar* זה לבן

Nak זה שחור

drepa פירושו מעורב

מה זה קארמה מעורבת? שחור לבן מעורב.

זה מה שאנחנו עושים כשאנחנו עושים מעשה טוב. כשאנחנו עושים מעשה טוב, זאת קארמה שהיא מעורבת:

- **הצד הלבן** שלה בא כתוצאה מכך שאנחנו עושים מעשה טוב עם מוטיבציה טהורה, מוטיבציה לעזור לזולת, למשל.

- **הצד השחור** שלה בא כתוצאה מכך שהמיינד שלנו ספוג בורות, שאנחנו נמצאים בעולם של סבל.

אז מיינד שספוג בבורות, כשהוא עושה מעשה טוב, הכי טוב שהוא יכול לעשות זה קארמה מעורבת.

מעשה טוב, מוכרחות להיות לו תוצאות טובות. זאת ההגדרה של מעשה טוב. אבל גם כשהן טובות הן מתכלות. גם אז, אנחנו עדיין בעולם של סבל, והקארמה הטובה תתכלה. ולכן זאת קארמה שהיא מעורבת.

האם ברור עד כאן?

המורה: כן, בבקשה תל אביב.

מהקהל: את אמרת מקודם, אלא אם לא תפסתי נכון, שבעולם הצורות ובעולם שאין בו צורות לא עושים קארמות. אז אם הם עושים קארמה לבנה, אז לאן זה הולך?

המורה: בעולם הצורות ועולם של חוסר צורה, היצורים שם לא אוספים קארמה שלילית. אבל הם בפירוש יכולים לאסוף קארמה חיובית. הם שרויים כל הזמן במדיטציה שהיא מאוד עמוקה, והם אוספים קארמה חיובית.

מהקהל: למה אם כן הם עדיין נופלים לגיהנום כשהם גומרים את הקארמות הקודמות?

המורה: הם גומרים את החיוביות, אז הם נופלים, כן, כיוון שכוחם של השליליות מתגבר בסופו של דבר. כדי שיהיה לנו כוח מספיק להתגבר על הגרביטציה של הקארמות השליליות חייבים לראות ריקות ישירות. חייב שהמיינד שלנו יתערבב עם חוכמה, בניגוד ללהיות שרוי בבורות. עד אז כל הקארמות הטובות שאנחנו אוספים לא מספיק חזקות. אנחנו לא יכולים לברוח מהשדה הגרביטציוני הזה. זו הסיבה.

מהקהל: בהמשך לשאלה של ורדה, כדאי לשים לב שב notes¹ כתוב:

They don't perform new good deeds at this level

יכול להיות שזה טעות לאור התשובה שלך?

המורה: זה נשמע באמת סותר, כיוון שההגדרה של קארמה לבנה היא רק דברים שאותם יצורים יכולים לאסוף בעולמות שלהם.

זה יכול לקרות, מכיוון שהדברים, לוקטו ממקורות שונים והגיעו לאביהדהרמה קושה ממקורות שונים. וזה לא נכון שאין סתירות לכאורה באביהדהרמה קושה ובספרים אחרים. אני אומרת "לכאורה" מכיוון שבא ג'ה צונגקאפה הגדול ואמר שאם לומדים מספיק לעומק דהרמה רואים שאין שום סתירה. אבל על פניו מופיעות סתירות, ומופיעים הרבה ויכוחים; בתוך הספרות יש המון ויכוחים בין צדדים שונים ליישב סתירות למיניהן.

מהקהל: תודה רבה.

עד שלא נראה ריקות ישירות ניאלץ לסבול

אותם יצורים שנמצאים בעולם הצורות ובעולם של חוסר צורה עדיין נמצאים בסמסרה, עדיין לא ראו ריקות ישירות, עדיין המיינד שלהם ספוג בבורות. וגם אם הם בקיום הנוכחי שלהם אוספים אך ורק קארמות טובות, הכוח של הקודמות ממשיך להבשיל. ומגיע זמן שכוחן גובר, וכוחן גובר תמיד עד שלא רואים ריקות ישירות ומתרגלים את החוכמה הזאת הרבה זמן.

ומשום כך, המורים שלנו כל כך ממריצים אותנו, מעודדים אותנו, לעשות את practice, להביא את עצמנו למקום שבו אנחנו נראה ריקות ישירות. כי עד אז אין שום ודאות מתי נגיע להארה. זה יכול לקחת

¹ השואלת מתייחסת לרשימות שיעור באנגלית שנערכו על ידי תלמיד בעקבות שיעוריו של גשה מייקל, ונמצאות על האתר של ACI.

עידנים על גבי עידנים על גבי העידנים של להסתובב מעלה מטה, מעלה מטה, לעולם כזה או עולם כזה, אבל לא נברח מן הסמסרה.

חייבים לנצל עכשיו את ההזדמנות הנדירה שנפתחה לנו

משום כך יש כל כך הרבה דגש על הלימוד ועל ה-practice. ועל לקחת את הנדרים. כי דרושה עוצמה אנרגטית רבה כדי להביא אותנו לשם. וצריך לעשות אותה עכשיו, כי אם המוות יגיע לפני שאנחנו נספיק לעשות את זה, אין וודאות מה יקרה אתנו. אנחנו יכולים על ידי איסוף של מעשים טובים בחיים האלה. במיוחד אם לוקחים, נגיד, את הנדרים של המקלט - זה מגן עלינו במידה רבה מליפול לצורות הקיום התחתונות של הגיהנום, של הפרטות, של בעלי החיים. זה לא מבטיח היחלצות מסמסרה.

לכן נדרש לעשות כל מה שביכולתנו, כולל לקחת נדרים, כולל קיום היומן, כולל המדיטציות, כולל הלימוד. ולעשות את זה באופן אינטנסיבי כל עוד אנחנו בריאים בגופנו וצלולים בראשנו. כי התנאים האלה יסתיימו מהר, וחשוב להגיע לנקודה קריטית בחיים האלה.

קארמה טהורה

כן, ועכשיו בנושא הזה יש מושג שהוא קשור; שהוא נקרא:

ཟག་མེ་ཀི་ལེ།

Sak me kyi le

Sak me kyi le זה קארמה שהיא טהורה. היא שונה מקארמות שהם לבנות ושחורות בכך שהיא מתפקדת לנקות קארמות לבנות ושחורות. אתם זוכרים דברנו על ההבשלה של קארמה, על האספקט הזה של *nam min*? אז אין לה [לקארמה שנקראת *Sak me kyi le*] את האספקט הזה של *nam min*, אלא במובן שהיא מסלקת תופעות של קארמה שלילית. ובמקראה כתוב שהקארמה הטהורה מביאה לסיום של גם קארמה שחורה וגם קארמה לבנה.

ופה מתעוררת קצת בעיה: למה אנחנו רוצים לסיים קארמה לבנה? קארמה לבנה, אמרנו, שתביא לתוצאות שהן טובות. למה לנסות לסיים אותה? מילא שחורות, אני מבינה, הם יגרמו לי לסבל. מה הבעיה עם הלבנות?

אז כאן יש נושא שהוא די גדול ואני אדחה אותו לפעם הבאה, כדי שנוכל להספיק את החומר שיש לכם. אז תזכירו לי בקשה. כל השאלה של למה לטהר קארמה לבנה, ומה פירוש לטהר קארמה לבנה, וקצת יותר לדבר על העולם של הצורות ושל חוסר צורה.²

דרך קארמית

אז הנושא הבא שלנו, שהוא כלול בשיעורי הבית שלכם, וזה מה שאנחנו קוראים: דרך קארמית. וזה בניגוד ל"קארמה". זאת אומרת יש קארמה, ויש מה שאנחנו קוראים עכשיו 'דרך קארמית'. אנחנו נעשה לרגע הבחנה בין קארמה ו"דרך קארמית". אז אנחנו עכשיו מדברים על דרך קארמית, על דרך פעולה. אז קודם כל נכתוב לכם את המונח הטיבטי.

ལེ་ཀི་ལེ།

Le kyi lam

כדי שדרך הפעולה תהיה שלמה צריך שיהיו ארבעה מרכיבים. והפירוט הזה בא ממיטרייה, דרך אסנגה.

² הלאמה התייחסה לנושא זה בשיעור מס' 9, חלק ב'.

ארבעה מרכיבים שיוצרים קארמה מלאה:³

1. הגורם הראשון הוא האובייקט שמעורב בעניין, וזה נקרא: **הבסיס**

ཤི

shi

בטיבטית, *shi* פירושו **בסיס**.

מה זה הבסיס של הפעולה הקארמית, של הדרך הקארמית? למשל, אם מדובר בפעולה של הריגה, אז הבסיס הוא האדם שנהרג. זה האובייקט. אם מדובר במספר עשר, שזה השקפה לא נכונה, מה יהיה הבסיס? מהו האובייקט של השקפה לא נכונה?

מהקהל: הבורות של המיינד שלנו.

המורה: לא, זאת ההשקפה הלא נכונה עצמה. אבל מהו הבסיס שלה, האובייקט שלה? מהו העניין שבו היא טועה?

מהקהל: האובייקט שהיא חושבת שהוא מחוץ.

המורה: אתם יכולים להשלים את הנושא לגבי כל אחד מן העשרה. אז לכל מעשה כזה יש אובייקט.

אז, כאמור, המרכיב הראשון זה האובייקט.

דברנו על החשיבות שלו:

- דברנו על כך שלמשל **ההורים הם** אובייקט מאוד חשוב, **אובייקט קארמי מאוד חשוב**.

- **מורים, לאמה** הוא אובייקט נורא חשוב, **כל מורה רוחני הוא אובייקט מאוד חשוב**.

קארמה שמבוצעת כלפי אובייקט חשוב, היא הרבה יותר חזקה. אז יש דגש על מי האובייקט.

דברנו על נתינה, עשינו היררכיה של נתינה, נכון, אמרנו שנתנה ללאמה לא דומה לנתינה למי שאיננו מורה שלך. ונתינה למי שסובל היא הרבה יותר חזקה מבחינה קארמית לעומת נתינה למי שאיננו סובל, נתינה לבני אדם היא יותר חזקה מאשר נתינה לבעלי חיים, וכך הלאה. אז זה האספקט, הצד של האובייקט שמעורב בדרך הפעולה.

2. האספקט השני בדרך הקארמית, או "דרך הפעולה" בעברית, זה מה שאנחנו אומרים בטיבטית:

སུ་ཤི་ལྟར་

sampa

ופירושו **המחשבה, המחשבה שמעורבת בעניין**. והמחשבה, אנחנו נפרט עוד מעט, זה כולל כוונה, זה כולל עוד מרכיבים נוספים.

3. החלק השלישי, בטיבטית:

ཇོ་ར་

yorwa

yorwa פירושו **עצם הביצוע, ביצוע הפעולה**.

³ תיאור זה גם מופיע בכתבי הוויןאיה, הדנים בנדרי הנזירים.

זאת אומרת, אני יכולה אולי להתכוון להרוג מישהו, אבל *yorwa* אומר שאני אומנם לוקחת את הסכין ביד והולכת להרוג אותו. זה עצם הביצוע. זה נכון לטוב ולרע, כן? אנחנו אומרים בעברית על ה"הדרך לגיהנום שרצופה בכוונות טובות", ומתכוונים כמובן לזה שכוונה טובה זה לא כמו באמת לבצע את המעשה, זה לא אותה קארמה. אז זה לטוב ולרע, כמובן. זאת אומרת, לחשוב על לפגוע במישהו, זה פחות חמור מאשר גם בפועל ללכת ולפגוע באותו בן אדם.

4. והאספקט הרביעי של הדרך הקארמית זה

མཐར་ཐུག།

Tartuk

בטיבטית, ופירושו **השלמה, השלמת המעשה**.

פירושו: אם אני באתי להרוג מישהו ודקרתי אותו אבל הוא נפצע ולא מת, אז לא השלמתי את הקארמה, לא גמרתי את העניין. אז זאת קארמה שהיא פחות חמורה, בקצת, לעומת הקארמה של אם הוא אומנם ימות. וברגע שהוא מת, זה משלים את הקארמה.

אז אלה ארבעה מרכיבים של מה שאנחנו קוראים "דרך קארמית".

המחשבה שמאחורי הפעולה

אז עכשיו, בואו נדבר קצת יותר בפירוט על מספר שתיים, על **המחשבה**, על ה *sempa* -

אז ה *sempa* יש לה שלושה חלקים:

2. א) הגורם הראשון: זאת אומרת, זה '2א' - זיהוי נכון של האובייקט -

མཉམ་འགྲུབ་བ།

ma trul wa

הדוגמה הזאת מופיעה במקראה שלנו: אם התכוונתי להרוג את משה ובמקום זה הרגתי את חיים, אז ההריגה של חיים היתה בשגגה. אז זו קארמה פחות חמורה מאשר קארמה שבה התכוונתי לאובייקט ואומנם פגעתי באותו אובייקט, היה לי זיהוי נכון של האובייקט.

ולחיפך - אם פגשתי אדם ועשיתי לו שירות, עשיתי לו טובה, ומתברר שאותו אדם היה בודהיסטוה גדול, או לאמה מאוד גבוה, אבל אני לא ידעתי על זה, אז כשאני עושה לו טובה אין לי זיהוי נכון של האובייקט. עדיין אני צוברת קארמה טובה אבל הקארמה היא יותר חזקה אם יש לי זיהוי נכון של האובייקט. אז זה 2 א', אמרנו.

2. ב) נכנס ל מה קורה במיינד שלי בזמן שאני עושה את הפעולה:

ופה אנחנו מדברים על מה שאנחנו אומרים בטיבטית

ཉམ་མཛོངས།

Nyun mong

או *kleshas* בסנסקריט, או **נגע רוחני** אנחנו מתרגמים, או **מחשבה עכורה**, או **מחשבת עוון**. מה קורה במיינד שלי בזמן שאני עושה מה שאני עושה.

אם אני הולכת והורגת מישהו מתוך שנאה רבה, או מתוך כעס רב, זאת קארמה הרבה יותר חזקה מאשר אם אני עושה את זה בשביל הספורט, שזה גם קארמה קשה מאוד. ככל שיש יותר רגש במעשה הוא משפיע יותר על הקארמה.

וכנ"ל כשמדובר במעשים חיוביים: השירות שאני עושה ללאמה אם הוא בא מתוך מסירות רבה ואהבה רבה, הקארמה יותר חזקה, הרבה יותר חזקה.

2. (ג) והגורם השלישי, שהוא מאוד חשוב, זה שתיים ג', זה מה שאנחנו אומרים בטיבטית:

ཀུན་ལྷོང་།

Kun long

ופירושו **מוטיבציה**.

מאוד חשוב מאיפה אני באה כשאני עושה את המעשה, מה מניע אותי.

שלושת הרעלים

מה מניע אותנו בדרך כלל כשאנחנו עושים מעשה שלילי? אנחנו מדברים על **שלושת הרעלים**, זוכרים?

1. הראשון אמרנו: התאוות, או **השתוקקות**.

ההשתוקקות או ההתאוות, או **הרצייה שמקורה בבורות** זה הרעל הראשון.

זאת אומרת, אני מאוד רוצה להשיג ידידות של מישו, ולכן אני אעשה חנופה, אני אעשה צחוק מעצמי, אני אשוויץ. עושים כל מיני דברים על מנת להשיג משהו רצוי. אז הרעל של [ה]השתוקקות מניע אותי.

2. יש רעל אחר של **דחייה**, או **סלידה**, שמניע אותי לעשות דברים.

3. וכמובן, הרעל הגדול מכולם זה הרעל של **הבורות**, שממנו כולם נובעים.

אז במקראות תראו יש דיון על כל אחד מעשרת המעשים השלילים, מעשר העבירות על כללי החופש, איזה מהרעלים פעיל באותה עבירה.

אז למשל, כשמדברים על גניבה - איזה מהרעלים באים כשיש גניבה? זה מה שאנחנו קוראים: ignorant liking, זה הרצייה שמקורה בבורות. אני רוצה חפץ שהוא שייך למישהו אחר בבורותי. מתוך אי הבנה איך זה שלמישהו אחר יש משהו טוב, ואיך זה שלי אין משהו טוב. אי הבנה של זה גורמת לי לגנוב, למשל.

יש מעשים שמונעים על ידי ההשתוקקות, מעשים שמונעים על ידי הדחייה, והבורות **משתתפת בכולם תמיד**. ויש כאלה שמונעים על ידי כל שלושת הרעלים, ויש לכם שמה פירוט של זה, אז תקראו אותו בעצמכם.

הקארמה של אזרח התומך בפעולה צבאית

באבהידהרמה קושה מדי פעם יש דיונים שנוגעים בשאלות אתיות. וכאן יש דיון שקשור לעניין שלנו, כשאנחנו מדברים על ארבעת המרכיבים של דרך הפעולה, של הדרך הקארמית.

אז מישהו יכול להגיד: מה אם אני רוצה להיפטר ממישהו, ואני יודע שזה רע להרוג מישהו, אז אני לא אעשה זאת בעצמי, אני אשכור משהו אחר שיהרוג אותו. מה קורה אז? האם השלמתי את דרך הפעולה של המעשה הזה?

אז באבהידהרמה קושה מתייחסים לנקודה הזאת, ומתייחסים אליה דווקא בהקשר של פעולה צבאית. והם אומרים: מה קורה אם אני חיה במדינה שיש לה צבא, והצבא הזה הולך ופועל לבצע פעולה אלימה כנגד אוכלוסייה אחרת, או כנגד צבא אחר. אז עכשיו, אני לא בצבא, אבל אני בעד זה שהצבא ילך ו"יעשה כאן סדר". וכתוצאה מכך, הצבא הולך ועושה שם סדר, והורג אנשים. האם צברתי קארמה שלילית?

אבהידהרמה קושה אומר שכן.

ולא רק שצברתי קארמה שלילית, הוא אומר ש

།དམག་ལ་སློབ་པ་དོན་གཅིག་གིར།

།ཐམས་ཅད་བྱིད་པ་པོ་བཞིན་ལྡན།

mak lasokpar dun chik chir
tamche jepapo shin den

Mak - מלחמה

la sok par - וכו'

dun chik – דין אחד

chir – מביוון ש-

Tamche - כולם

je pa po - העושה

shin den – הם כמו

במקרה של מלחמה וכולי
דין כולם כדין העושה.

אם אני תומך בפעולה, צברתי בדיוק
את אותה הקארמה [ה] שלילית שצובר האדם שבפועל לוחץ על ההדק.

להתנגד ללא אלימות

מהקהל: ואם אני מתנגדת?

המורה: או, אז זה הרבה הרבה יותר טוב. ומחובתנו לא רק להתנגד לה ברוחנו, אלא גם להודיע לממשלה שלנו שאנחנו מתנגדים, אנחנו צריכים לעשות משהו.

אנחנו לא צריכים לעשות מרד, אנחנו לא צריכים להפסיק לשלם מיסים - אנחנו צריכים לעשות כל מה שביכולתנו להבטיח שהכוונה שלנו תהיה ברורה, ושברכני שלום נמנע מלחמה. מרד או פעולה אלימה זה לא טוב; **אנחנו צריכים בדרכני שלום למנוע מעשי אלימות, כמיטב יכולתנו.**

וכמובן, שלא תמיד נצליח. כמו כל דבר אחר, או שנצליח או שלא נצליח. מה שמוטל עלינו זה לבטא את כוונתנו ואת הדעה שלנו באופן ישיר ובאופן מפורש. לא רק לשבת בשקט ולהתנגד. זה מה שמשתמע. ולפסיקה הזאת יש באמת השלכות כמעט על כל תחום בחיים.

המחיר הקארמי של אוכל גורמה

יש מסעדות שמוכרות סרטנים, אני לא יודעת אם יש כאלה בארץ, שמגישות סרטנים לאורחים. במסעדות האלה רוצים להגיש אוכל מאוד טרי, אז הם לא הורגים את הסרטנים, הם משאירים אותם חיים עד לרגע האחרון. אז עד לרגע האחרון הם שמים אותם על קרח. הם מקפידים אותם בעודם בחיים. ואחר כך ברגע האחרון הם זורקים אותם לדוד של מים רותחים בעודם בחיים, כדי שיהיו טריים טריים, כדי לשמר על הטעם.

וריאנצ'ה דיבר על החומרה של המעשה הזה. אנחנו דנים את היצורים האלה לגיהנום קר או לגיהנום חם בעודם בחיים. הטבח שעושה את הפעולות האלה יסבול סבל עצום ורב לאחר מותו. הוא נופל ישר או לגיהנום הקר או לגיהנום החם. אז השאלה למה זה רלוונטי?

מה קורה אם אני באה ומזמינה את האוכל הזה במסעדה? אם אני באה ומזמינה אוכל כזה במסעדה כזאת, אז אני שותפה למעשה, ולפי הפסיקה הזאת בנושא הצבא, אם נמשיך את זה הלאה, אני צוברת את אותה הקארמה. קארמה קשה מאוד.

רגש חזק מעצים מאד את הקארמה

האם היתה עוד שאלה?

מהקהל: כן, לי יש שאלה אחת. לא הבנתי בדרך הקארמה יש ארבעה חלקים, החלק השני, יש בו שלושה חלקים, והחלק השני אומר שהרבה יותר חמור שאני עושה פעולה, למשל הורגת מתוך רגש קשה, כעס, נניה. ולא הבנתי, נראה לי שהרבה יותר חמור להרוג מתוך קור רוח ותכנון ושלווה כאילו, לאחר תכנון מעמיק, מאשר בלהט יצרים, בכעס, כשאני רואה את האדם מולי מעוות, מכוער וכועס, סובל או לא, רע מכוח עצמו.

המורה: המקרה שאת מתארת מתוך תכנון קר, אומנם אין שם את הרגש, אבל לעומת זה יש בו ביטוי מאוד חזק לבורות, להתעלמות מחוקי הקארמה. אז לא במישור של הרגש, אבל במישור אחר זה נגע רוחני מאוד חזק. התעלמות מחוקי הקארמה זה נגע רוחני מאוד חזק.

אז יש יותר מזה כשעושים את התכנון הקר, יש יותר מן הכעס כשעושים הריגה משנאה. שניהם חמורים.

אני חושבת שיש הבדל, למשל, אם אני עושה את ההריגה, למשל, עם שנאה עזה או עם שנאה בינונית. אז הגורם הזה נכנס בצורה כזאת לפעולה. אם אני עושה טובה למישהו, כי "מה איכפת לי לעשות טובה", לעומת אם אני עושה טובה מתוך ממש כוונה כנה ואמיתית לעזור לאותו בן אדם ואהבה גדולה לאותו בן אדם, וחמלה גדולה כלפי אותו בן אדם. זה איפה שזה נכנס לפעולה. האם זה ברור?

מהקהל: בכל זאת לא כל כך ברור. אם השנאה היא קלה והיא בכל זאת מובילה למעשה כל כך חמור, זה נשמע באספקט מסוים יותר רע, מאשר מישהו שבוי בשנאה העזה שלו, ועושה מעשה.

המורה: בטייפ הקארמי שלנו יש רישום לכל מעשה. והגורמים האלה שאנחנו מזכירים, הם נותנים גוון וצבע ועומק לרישומים. אז כשהמעשה נעשה והוא מלווה ברגש חזק, הרישום נחרט בצורה הרבה יותר עמוקה; יש אנרגיה הרבה יותר חזקה מאחורי הזרע הקארמי הזה.

פסיכולוגים יודעים את זה, והאנשים שעוסקים בפרסומת יודעים את זה, וכשרוצים להצליח במכירה של משהו הם פונים לרגשות, הם מנסים לעורר אצל הצופה רגשות כמה שיותר חזקים, לכן הם משתמשים בכל כך הרבה דימויים מיניים, למשל. רוצים לפנות לרגשות חזקים. וככל שהרגש חזק יותר, הרישום עמוק יותר, זה מה שיושב מאחורי העניין הזה.

זה גם נכון לגבי חרטה

מהקהל: זה גם נכון לגבי חרטה, חרטה גדולה.

המורה: כן, לגמרי זה נכון.

טיהור קארמי בדיוק מבוסס על אותם הרעיונות. ככל שהחרטה שלנו עמוקה יותר, היכולת שלנו לטהר את הקארמה חזקה יותר. לגמרי, זה נכון לטוב ולרע, העוצמה הרגשית משחקת תפקיד לטוב ולרע.

מהקהל: האם החרטה, ולהבדיל ה rejoicing במעשה טוב, הם לא חלק מהדרך הקארמית?

המורה: המנייה שעשינו עכשיו לא כוללת אותם. אבל הם בפירוש דרכים להעצים קארמה טובה ולבטל קארמה שלילית, או להחליש קארמה שלילית. הם לא מופיעים כאן, זה כאילו דיון נפרד. זה לאחר מעשה כאילו. ופה אנחנו מדברים על המעשה עצמו. אז בפירוט של דרך הקארמית של המעשה עצמו הם לא מופיעים, אבל הם שרירים ותקפים וחשוב לדעת אותם.

מהקהל: תודה.

הבחנה בין קארמה לבין מעשה קארמי:

ועכשיו, הייתי רוצה לעשות כמה דוגמאות של הבחנה בין מה זה קארמה ומה זה מעשה קארמי:
השאלות האלה חשובות וחלק מהדיון שלנו,

1. יש דברים שהם קארמה ואינם דרך קארמית
2. יש דברים שהם דרך קארמית ואינם קארמה
3. ויש דברים שהם גם קארמה וגם דרך קארמית

אז שלושת האפשרויות קיימות.

1. אז מה יכול להיות שהוא קארמה ואיננו דרך קארמית? קארמה שאיננה דרך קארמית?

אז דוגמה לזה, זה תנועה של מחשבה, סתם מחשבה. מחשבה במובן שאני מחליטה לעשות משהו. שזה יכול להיות משהו ניטראלי, או לא ניטראלי, החלטה לעשות משהו. זאת קארמה. אין לה את כל המרכיבים שמנינו בדרך קארמית לכן זאת לא דרך קארמית. אבל זאת קארמה והיא נרשמת בטייפ שלי.

ופה יש קצת בלבול כי אנשים חושבים שאם לא עשיתי את כל השלבים האלה: של לבצע את המעשה, לזהות נכון את האובייקט שלי, להיות עם מוטיבציה נכונה, להשלים את המעשה; כל המרכיבים של דרך קארמית, אז אולי זאת לא קארמה. כן, זאת קארמה, זאת לא דרך קארמית.

אנחנו עושים פה הבחנה שהיא חשובה. זאת עדיין קארמה, היא עדיין רשומה בטייפ שלי, העוצמה שלה פחותה בהרבה לעומת אם אני עושה את כל המרכיבים. אז זאת קארמה, זה רישום בטייפ שהוא לא נעלם, שום דבר לא נעלם.

כמו קרינה בעוצמה נמוכה, שמצטברת לכדי אסון

והטרגדיה שלנו זה שאנחנו עושים המון כאלה כל הזמן. והם לא כל כך חזקים; כל אחד מהם הוא לא חזק; אנחנו לא כל הזמן הולכים, והורגים, או גונבים וכך הלאה. אבל כל הזמן המינד מלא במחשבות שהן לא נקיות. וגם אם אנחנו לא עושים בעניין הזה כלום, זה כמו קרינה רדיואקטיבית בעוצמה נמוכה. זה עדיין קרינה רדיו אקטיבית, והיא מצטברת. בדיוק כמו שקרינה רדיואקטיבית מצטברת.

ובסופו של דבר, אם יש לנו הרגל לחשוב למשל מחשבות של קנאה – גם אם לא נעשה שום דבר ולא נגיד שום דבר, כל מחשבת קנאה כזאת לכשעצמה היא קארמה לא כל כך חזקה כי לא עשיתי שום דבר ולא אמרתי שום דבר ולא השלמתי את דרך הפעולה הקארמית, אבל זאת קארמה שנצברת.

אם יש לי הרגל כזה, וכל מחשבת קנאה מעצימה את ההרגל הזה, מחזקת את ההרגל הזה, בסופו של דבר זה הופך לרישום עצום רב על הטייפ הקארמי שלי, ויכול, חלילה, לגרום לי להיוולד בעולם הפרטות, אם הרישום הזה הוא דומיננטי. ככה שהעובדה שלא השלמתי את דרך הפעולה לא עושה את זה פחות קארמה. זאת עדיין קארמה. זאת לא דרך קארמית מלאה.

אז כאמור, דוגמה של מה זה קארמה שאיננו דרך קארמית זו פשוט מחשבה, מחשבה במובן של תנועה של המינד, שהמינד זו, משהו שבאופן מודע המינד זו.

2. מה זה קארמה שהוא גם דרך קארמית?

קארמה שהוא גם דרך קארמית זה כל שבע העבירות הראשונות:

ལུ་ངག་དབང་།

lu-ngak dun

Lu - גוף

Ngak - דיבור

Dun - שבע

השבע של גוף ושל דיבור.

הריגה, גניבה, התנהגות מינית בלתי הולמת, וכך הלאה. יש שם גם תנועה של מיינד שמשתתפת, יש מחשבה שמניעה אותי לעשות דברים, ואני אומנם עושה דברים, בדיבור או במעשה. אז אלה הם דרך קארמית. ואז אפשר לדבר האם השלמתי את המעשה או לא השלמתי.

3. והדוגמה אחרונה זה דוגמה של משהו שהוא דרך קארמית שאיננו קארמה?

זה קצת יותר קשה. פה אנחנו מדברים על השלושה האחרונים ברשימה של העשר,

ཡི་ཀྱི་སྐུ་མུ་མུ་

yi kyi sum

Yi - מיינד

Kyi - של

Sum - שלוש

שלוש העבירות של המיינד הם דרך קארמית שאיננה קארמה. למה הכוונה?

מספר עשר, למשל, מדבר על בורות. בורות במיינד ישנה שם בין אם יש תנועה של המיינד או אין תנועה של המיינד. זה הסביבה שבה כל מה שאני עושה או אומרת נמצא. זה האוקיינוס שבו הדגים שוחים. כל השלבים שמנינו, ארבעת השלבים של דרך קארמית, מעצם העניין, הם כלולים בפנים. אז זה כולל דרך קארמית בלי שזה קארמה במובן של תנועה של המיינד.

אם יש לי הרגלים של לחמוד את רכוש הזולת - גם אם כרגע לא באופן אקטיבי יש תנועה של המיינד: "אני רוצה את השמלה שלה" - אם יש את הסביבה הזאת של חמדנות, זאת דרך קארמית בלי שזו קארמה, במובן שתוארנו קודם של תנועה של המיינד. אז כל אחד מן השלושה האחרונים הוא כזה.

מהקהל: החלק האחרון לא היה ברור. מה זה דרך קארמית שאיננה קארמה?

המורה: זה לא לגמרי חלוקה כזאת ברורה שאלה נופלים בצד של קארמה, ואלה נופלים בצד של דרך קארמית. ויש גם שטח שהוא אפור.

והכוונה היא לאו דווקא שתתחילו לדייק נורא בהבחנות האלה. דרך אגב, הדיון הזה לא בא מהאביהדהרמה קושה הוא בא מפרשנות יותר מאוחרת. הסיבה שהבאנו את הדיון הזה, זה למנוע את האי הבנה שאם לא יתקיימו כל ארבעת השלבים אז לא השלמתי את הקארמה, אז זה לא רשום, ואז אני לא אשא בתוצאות של זה.

אז התשובה היא: לא, לא, לא. גם אם רק חלק מזה ישנו, למשל התנועה של המחשבה; גם אם התכוונתי להרוג מישהו ובפועל לא הרגתי אותו, הקארמה נצברה. גם אם אין את ארבעת המרכיבים של דרך קארמית.

מהקהל: השאלה האחרונה נשארה עדיין פתוחה אצלנו ביחס לשלוש העבירות האחרונות שבהם יש דרך קארמית ללא קארמה. הסברת שוב למה יש דרך קארמית, אבל עדיין לא ברור לנו למה אין שם קארמה. אם אדם שרוי בכורות, עצם זה שהוא חי בכורות, חיי בכורות לא צוברים קארמה כשלעצמם?

המורה: את צודקת נאווה. וכשאנחנו נגמור עם השיעור הזה, בשיעורים הבאים ובקורסים האחרים כשאנחנו מדברים על קארמה אנחנו לא נכנסים להבחנה, בשיעור הזה אנחנו נכנסים להבחנה הזאת.

אז להבא כשנדבר, אז בפירוש אנחנו נאמר שלהיות שרוי בכורות צובר קארמה. כשאנחנו מדברים כאן היום על קארמה, אנחנו קוראים לקארמה תנועה אקטיבית של המיינד. אז כשמישהו שרוי בכורות הוא

לאו דווקא באופן אקטיבי החליט לבחור בהשקפה הזאת, בדרך כלל הוא לא עשה את זה. אז במובן הזה, היום אנחנו לא נקרא לזה קארמה, מחר נקרא לזה קארמה. אוקי?

מהקהל: מה שרצינו לשאול, זה בכל זאת אם יש מעשה, אחד מהשלושת האחרונים, כמו קנאה או שמחה לאיד, נראה שיש פה איזה קארמה. למה בכל זאת זה לא נחשב כקארמה?

המורה: כשאנחנו אומרים בעברית 'שמחה לאיד' או 'צרות עין', האמת היא שזה לא מתרגם טוב את השם של העבירה. באנגלית אנחנו אומרים זה ill will, ויש את המילה הטיבטית

ཀུ་སེམ་

Nu sem

שבעצם ill will זה תרגום טוב שלה. כשאנחנו אומרים שמחה לאיד: קורה משהו, ואני שמחה לאידו של מישהו, יש לי בפועל מחשבה: "אה, מגיע לו", למשל ill will הוא בעצם המיינד שמשחק ברקע, הוא הלך הרוח שהוא לאו דווקא מודע, ולא דווקא מכוון, הוא מאחורי הקלעים, ושהוא לא מפרגן לאחרים, או רוצה ברעתם של אחרים. ברקע, אני נמצאת בתוך מיינד, הלך רוח, שלא דווקא מאחל טוב לזולת, או ששמח כשקורה למישהו משהו רע. אז יש פה הבחנה, בין המיינד של ill will, ובין הפעולה של ill will. אז יש קצת בעיה פה של תרגום, בעיה מילולית.

כשאנחנו מדברים על שלושת האחרונים בתור דרך קארמית בניגוד לקארמה, אנחנו בדיוק מתכוונים ל הלך רוח שמלווה את שלושת האחרונים. לא לצד האקטיבי שלהם.

מהקהל: תודה

כל זה חשוב לשם השלמת מכלול החסד

והכוונה של ללמוד את ארבעת המרכיבים זה לדעת מה יוצר קארמה שלמה. מי שעושה מעשה עוון ולא אכפת לו מקארמה, אז לא חשוב לו לדעת את זה ממילא. בעיקר חשוב לנו, **אם אנחנו רוצים לצאת מעולם של סבל, אנחנו צריכים לצבור המון חסד, לעשות המון מעשי חסד. אז חשוב [לדעת] איך לעשות אותם שיהיה להם כוח, שהם יהיו משהו שלם. חשוב שהם יהיו:**

- כלפי האובייקט הנכון
- מתוך הכוונה הנכונה
- מתוך חשיבה הנכונה
- עם זיהוי נכון
- עם השלמת המעשה
- עם ביצוע המעשה - ביצוע בפועל של הכוונות הטובות שיש לי
- והשלמה בפועל

אמרנו ההשלמה של הריגה זה שהקורבן שלי מת. מה זה השלמה של מעשה טוב? מה זה השלמה של תרומה שהחלטתי לתרום ללאמה?

מהקהל: להקדיש ללאמה.

המורה: להקדיש וגם ...

מהקהל: או לשמוח.

המורה: לשמוח בזה, בדיוק. בפירוש בכודהיזם אומרים תשמח במעשים הטובים שלך, כמה שיותר - יותר טוב. זה להגיד: "או, עכשיו עשיתי את המעשה הזה ואני לוקחת בעלות עליו", אתה לוקח בעלות על העניין, ומזהה אותו כמשהו שאתה עשית וצובר קארמה חיובית. ואם אתה גם רוצה גם להעצים אותה, אתה לא שומר אותה לעצמך, אתה שולח אותה הלאה. אתה מקדיש אותה לרווחת הזולת, [לרווחת] שלך ושל הזולת. אז

ההשלמה של מעשה טוב היא לקיחת בעלות על המעשה.

ואם אתם רוצים מעשה עוד יותר טוב, זה: כשאתם הולכים ואתם עושים משהו נורא טוב, מעשה עם כוונה טהורה, עם אובייקט טוב, תורמים לדהרמה, מסדרים שאחרים יוכלו ללמוד דהרמה וכך הלאה, ואז את הפסיק האחרון אתם נותנים למישהו אחר, והוא לוקח בעלות על זה.

אתם עושים וטורחים ועושים את כל הטלפונים, ומוציאים את הכסף, ובסוף את הסיכום הסופי נותנים למישהו אחר לעשות, והוא לוקח על זה בעלות. אז גם הוא צבר קארמה, גם אתם צברתם קארמה, וזה הכול הולך בריבוע. זה דרך עוד יותר חזקה לעשות את זה. לתת את הקארמה הזאת לאחרים - עוד יותר חזק. זה לא גורע מכם. זה נותן לשני הזדמנות, ואת מה שאתם עושים זה מעצים פי כמה.

שאלות עד כאן?

מהקהל: קודם את אמרת שאנחנו צריכים לשמוח מהמעשים הטובים שאנחנו עושים. כן. אז עכשיו אני רואה מעשה טוב כדבר טבעי. זאת אומרת איפה הצנעה? במובן שאדם טוב הוא עושה מעשה טוב, אז כמובן השמחה זה דבר שכתוצאה מזה הוא מרגיש שמח. אבל, כאילו, 'אני שמח שעשיתי מעשה טוב', נדמה לי שבא ממקום של אגו?

המורה: אז זאת הבחנה מאוד חשובה שאת שמה.

כשאנחנו אומרים בבודהיזם "לשמוח במעשה טוב שעשיתי", אנחנו מדברים לשמוח פשוטו כמשמעו: עשיתי משהו טוב, אני מבינה את חוקי הקארמה והריקות, ואני מבינה איך זה יגרום לי בעתיד לתוצאה טובה, ואני שמחה שפעלתי נכון.

זה בניגוד ללהגיד "כמה אני טובה." כשאני מתחילה להגיד: "אה כמה שאני מוכשרת, כמה שאני חכמה, כמה שאני טובה." בדיוק אז נפלתי בפח. כי אז אני הולכת ומחזקת את האגו. זה לא rejoicing. ותודה מריסה, הבחנה מאוד חשובה.

מהקהל: או.קי, תודה.

המורה: כן, יופי. עוד שאלות?

תודה רבה, להתראות.

תלמידים: להתראות ותודה רבה.

(מנדלה)

(הקדשה)